

av ursprung

till EU kommer att öka med EU:s nya
lerländerna anser att varor producerade
omfattas av handelsavtalet. Ursprungs-
problem. Varor från Västsahara kan vara
ska.

sker handelsminister Eva Björling ta för
argöra att jordbruksvaror producerade i
omfattas av EU:s handelsavtal med Ma-
sdagsledamoten Hans Linde (V) i riksdag-

Svenska båtar till Marocko

Välutrustade svenska fiskebåtar, byggda med stora subven-
tioner, hamnar ofta i tjänst hos den marockanska ockupa-
tionsmakten. Vad tänker landsbygdsminister Erlandsson
göra åt det? undrar Jens Holm (V) i en skriftlig fråga i
december.

Att minska antalet fiskefartyg är ett sätt att minska fis-
kekapaciteten. Men genom att det är möjligt att överlåta
fiskerättigheter har flera fiskeföretag sålt sina rättigheter
att fiska i Sverige och flyttat till det av Marocko ockuperade
Västsahara.

Regeringen positiv

Regeringen är positiv till EU-kommissionens förslag om
överlåtbara fiskenyttjanderättigheter.

”Vad gäller fiske utanför Marockos kust finns det inga
svenskregistrerade fartyg som fiskar utanför Marocko.” Re-
geringen kan inte ”förhindra att fiskefartyg eller andra far-
tyg som är privat egendom säljs eller används utomlands
givet att svensk lagstiftning inte bryts”, skriver landsbygds-
minister Eskil Erlandsson i ett svar till Jens Holm i januari.

Nytt fiskeavtal med Marocko på gång

Trots ett nej från EU-parlamentet mot fiskeavtal med Marocko pågår nu förhandlingar om ett nytt avtal, där de ockuperade västsahariska vattnen ingår. Spanien driver på.

Bara några månader efter att EU-parlamen-
tet i december 2011 röstade nej till förläng-
ningen av det tidigare så omdebatterade
fiskeavtalet mellan EU och Marocko gav
Ministerrådet Kommissionen i uppgift att
inleda förhandlingar med Marocko om ett
nytt fiskeavtal.

Det mandatet röstade Sverige efter viss
tvekan nej till, eftersom Västsahara inte är
en del av Marocko och de västsahariska vat-
tnen inte var utslutna ur avtalet.

Majoriteten i Ministerrådet var dock för
förhandlingsmandatet och förhandlingar
har inletts. Ett möte ägde rum i Bryssel i
november 2012 under ledning av fiskekom-
missionär Maria Damanaki men ingen enig-
het nåddes.

15 och 16 januari skedde nya förhandling-
ar i Rabat mellan EU och Marocko. Ingen
enighet om avtalet uppnåddes dock mellan
parterna. Vissa tekniska frågor återstår att
lösa enligt källor till FIS (Fish Information
& Services) men den största frågan handlar
om pengar. Marocko vill inte sänka priset
på 36 miljoner euro per år för fisket, något
som EU ska ha krävt.

När EU-parlamentet röstade nej till det
förra avtalet gällde kritiken inte bara att
avtalet innefattade västsahariska ockupe-
rade vatten utan att avtalet var ett av EU:s
minst profitabla.

”I de förhandlingar som nu pågår verkar
Sverige för att nyttjandet av fiskeresurser-
na sker till förmån för det sahariska folket
i Västsahara och i enlighet med deras in-
tressen och vilja och att Marocko visar att

Kylbilarna med västsaharisk fisk rullar
ständigt mot Agadir i Marocko.

så sker. Regeringen är tydlig med att Sverige
endast kan acceptera ett nytt fiskeprotokoll
med Marocko under förutsättning att det
är förenligt med folkrätten”, skriver lands-
bygdsminister Eskil Erlandsson i januari.

Det är de västsahariska enormt fiskrika
vattnen som lockar de europeiska fiskefar-
tygen.

Spanien är det EU-land som har mest in-
tresse och som har fiskat där längst. Redan
vid tecknandet av det illegala hemliga avtalet
då Spanien ”överlämnade” Spanska Sahara
till Marocko och Mauretania 1975 var fort-
satt tillgång till fiskevattnen ett spanskt krav.

När Spanien gick med i EU ställdes samma
krav. Mellan 1995 och 1999 hade EU ett fis-
keavtal med Marocko, men det förlängdes
inte. 2006 tecknades ett nytt avtal, som Sve-
rige som ensamt land röstade nej till. När det
sedan skulle förlängas i februari 2011 röstade
Sverige åter nej tillsammans med några an-
dra länder med det räckte inte för att stop-
pa en förlängning. Det gjorde dock beslutet
i EU-parlamentet i december 2011 och
de europeiska fiskefartygen återvände hem.

Under tiden har de spanska fiskarna kun-
nat få kompensation från EU:s fiskefond för
max 12 månader.

Den spanske fiskeministern Miguel Arias
Cañete drev i december på för att ett nytt av-
tal snabbt skulle komma till stånd.

Av de 119 båtar som fiskade enligt det för-
ra avtalet var 100 spanska, som alltså kos-
tade EU 36 miljoner euro per år.

De fiskefartyg från främst Spanien som
lämnade området i december 2011 har till en
del ersatts av utflaggade svenska fiskefartyg.

En fjärde förhandlingsomgång gällande
innehållet i ett kommande fiskeavtal mel-
lan EU och Marocko blir 30 januari och 1
februari i Bryssel.

Text: Lena Thunberg
Bild: Anna Artén

Stoppa EU-fisket i Västsahara!

Det internationella nätverket Fish
Elsewhere uppmanar på sin hemsida
www.fishelsewhere.eu
allmänhet och organisationer att
skriva under en uppmaning till EU-
kommissionen.

Där står bland annat:

”Inget land i världen har erkänt den
illegala marockanska annekteringen
av Västsahara. Ändå tänker EU från
2013 betala miljoner euro årligen till
den marockanska regeringen för att
EU-fartyg ska få fiska i vattnet utanför
Västsahara.”

Svenska fiskare friades

**Tingsrätten i Göteborg friade de båda yrkesfiskarna Ove Ahlström och Len-
nart Kjellberg i en dom i november.
De var åtalade för olaga fiske i väst-
sahariska vatten 2007-2008. Under en
period på 14 månader gjorde de båda
fiskarna en nettovinst på cirka 20
miljoner kronor.**

Fiskarna hade inte de tillstånd som kräv-
des av svenska myndigheter och var ansvar-
iga för det fiske som bedrevs i de västsa-
hariska vattnen, anser ändå rätten. Själva
hävdade svenskarna att de hyrde ut båtar-
na till ett lokalt företag, inte var ansvariga
för den fiskepersonal som fanns ombord
eller för själva fisket och därmed inte hel-
ler behövde några svenska tillstånd; far-
tygstillstånd och särskilt fartygstillstånd.

Detta håller rätten alltså inte med om
utan anser dem skyldiga på dessa åtals-
punkter. De friades ändå. Rätten finner
att de åtalade har bedrivit olagligt fiske,
men anser att de inte kan fällas på grund
av hur åtalet är formulerat när det gäller
bland annat ansvaret för fisket.

– Domaren har läst gärningsbeskriv-
ningen som fan läser bibeln, menar åkla-
gar James von Reis, som har överklagat
domen och har gott hopp om en fällande
dom i hovrätten.

– Nu hoppas jag verkligen att detta mål
får förtur, så att det inte blir långbänk igen,
säger åklagaren.

Åtalet väcktes redan 2009, men det dröj-
de alltså tre år innan rättegången starta-
de på grund av synpunkter från försvaret.

Ett flertal båtar från Göteborgsområ-
det har under en lång tid bedrivit fiske i
de västsahariska vattnen.

Det svenska fisket pågår fortfarande men
fartygen är numera utflaggade med be-
kvämlighetsflagg från Belize, Cook Islands
och Comorererna eller från Marocko. Ägar-
förhållandena är dock svåra att utreda.

Lena Thunberg